

Not., cum hæc omnia sint privilegia, et liberum sit privilegiis uti, cæcutientem, si commode possit, rubricas laudabiliter servare; omnia autem, ad quæ privilegia non extenduntur servare debere, etsi usui esse nequeant; et proinde celebrare teneri cum missali et omnibus aliis requisitis. Item in festo nativitatis Domini non tres, sed unam tantum missam votivam B. M. V. celebrare potest (1).

IV. In rescripto indulti facultatis dispensandi, datæ 21 Nov. 1872 Illmo Archiepiscopo Mechliniensi additur clausula: *Injuncto onere, si opus fuerit, ut alter sacerdos, superpelliceo indutus, iisdem celebrantibus assistat, et dummodo, si fuerint parochi, per alium sacerdotem missam officio occurrenti respondentem celebrare faciant, quoties pro populo applicare tenentur.* Vi hujus clausulæ parochi dispensati, si ipsimet missam parochialem officio occurrenti correspondentem in dominicis et festis celebrare nequeant, curare tenentur, ut hæc per alium celebretur et applicetur. Si autem alium sacerdotem non habeant, et ipsimet missam officio correspondentem celebrare non valeant, certo non excusantur a missa pro populo applicanda; et cum non nisi votivam celebrare valeant, eam pro populo applicare tenentur, eo magis, quòd applicatio missæ officio correspondentis in rescripto injungatur, non ut conditio, a qua dispensationis valor dependet, sed ut onus injunctum, a quo gravis causa excusare potest.

Titulus VI.

DE TRANSLATIONE FESTORUM.

Rub. *In dicendis Missis servetur ordo Breviarii de translatione festorum Duplicium, quando majori aliquo festo seu Dominica impediuntur. In Ecclesiis autem, ubi*

(1) S. R. C. 11 Ap. 1840, n. 4731-4878, 4.

Titulus est Ecclesiæ, vel concursus populi ad celebrandum festum quod transferri debet, possunt cantari duæ Missæ, una de die, alia de Festo: excepta Dominica prima Adventus, feria quarta cinerum, Dominica prima Quadragesimæ, Dominica Palmarum cum tota Hebdomada majori, Dominica Resurrectionis et Dominica Pentecostes cum duobus sequentibus diebus, die Nativitatis Domini, Epiphaniæ, Ascensionis et Festo Corporis Christi.

69. Not. 1° Dicitur *titulus vel concursus populi*, quæ verba intelligenda sunt disjunctive, ita ut sufficiat alterutrum, vel solus titulus, vel solus concursus v. g. ad lucrandas indulgentias in festo concessas (1). Concursus autem debet esse extraordinarius (2).

2° Dicitur *quod transferri debet*: rubricæ hujus terminis insistendo, sequitur missam votivam tantum posse cantari, de iis festis duplicibus, quæ transferuntur, et non de aliis duplicibus, nec semiduplicibus vel simplicibus. aliisque sanctis, qui in officio non habentur: attamen S. R. Congregatio statuit (3) de festo simplici ratione concursus posse cantari missam votivam solemnem; quod, quia eadem est ratio, ad alios sanctos, ad quos populus concurrat, et quorum neque commemoratio in officio habetur, extendi posse videtur, modo fiat in die festivitatis horum sanctorum.

3° *Possunt cantari duæ missæ*, adeoque non debent, sed potest cantari sola missa diei, quæ tamen in casu celebrari debet. prout officium exigit, sine commemoratione festi translati aut alterius sancti ad quem fit concursus; quia rubricæ missalis, prout nunc sunt, hanc commemorationem non admittunt (4).

(1) S. R. C. 24 Jan. 1665, n. 2164-2311; 13 Jun. 1671, n. 2390-2542, 2 et 5; 10 Mart. 1714, n. 3715-3865; 3 Sept. 1746, n. 4034-4183.

(2) S. R. C. 23 Sept. 1837, n. 4666-4815, XII, q. 4.

(3) 13 Jun. 1671, n. cit.

(4) S. R. C. 16 Ap. 1853, n. 5183, 13; Quarti p. 1, tit. 6, d. 2.

4° *Duae missæ* scilicet in ecclesiis, in quibus est obligatio missam cantandi quotidie; in aliis autem sola votiva de festo cantari potest (1). Missæ privatæ in diebus, quibus prohibentur votivæ privatæ, celebrandæ sunt conformes officio, et in iis nequit fieri commemoratio festi, de quo votiva cantatur, nisi in officio facta fuerit.

5° *Excepta die Epiphaniæ et festo Corporis Christi*, quod extendendum videtur ad dominicas, in quas in his locis solemnitates horum festorum transferuntur, prout dictum est de missa exequiali n. 56, resp. 1 ad 3.

6° Missa votiva solemnitate ratione tituli vel concursus cantatur cum *Gloria, Credo*, unica oratione (ut dictum est num. 45) atque cum evangelio s. Joannis in fine, etiamsi festum illa omnia non exigat, quia est votiva sollemnis, quæ ita celebrari debet (2).

Titulus VII.

DE COMMEMORATIONIBUS.

Rub. 1. *Commemorationes in Missis fiunt sicut in officio. De Festo duplici aut semiduplici, cujus facta est commemoratio per modum simplicis in Officio, etiam in missa fit commemoratio, non excepta missa sollemni in festis duplicibus secundæ classis, sed excepta Dominica Palmarum ac Vigilia Pentecostes. De Festo simplici fit commemoratio in Missa, quando de eo in officio facta est commemoratio in primis Vesperis. Quando autem de eo fit commemoratio tantum ad Laudes, in Missa so-*

(1) S. R. C. 23 Aug. 1704, n. 3555-3704, 3; 17 Aug. 1709, n. 3665-3814, 1; 3 Sept. 1746, n. 4034-4183, 1.

(2) S. R. C. 1 Ap. 1662, n. 2011-2158; 13 Jun. 1671, n. 2390-2542, 2 et 5; 3 Sept. 1746, n. 4034-4183, 1; 29 Jan. 1752, n. 4074-4223, 9; 9 Ap. 1808, n. 4357-4507, 7.

lemni non fit commemoratio de eo, sed in Missis tantum privatæ. Excipitur pariter Dominica Palmarum, et Vigilia Pentecostes, in quibus nulla fit commemoratio etiam in Missis privatæ de festo simplici occurrente, licet facta sit in officio. De Dominica fit commemoratio, quando in ea agitur de Festo Duplici. De Octava fit commemoratio, quando infra Octavam celebratur aliquod festum, nisi illud Festum fuerit de exceptuatis in Rubrica Breviarii de commemorationibus. Item quando infra Octavam fit de Dominica.

2. *De Feria fit commemoratio in Adventu, Quadragesima, Quatuor Temporibus, Rogationibus, et Vigiliis, quando Missa dicenda est de Festo illis temporibus occurrente. Sed in Ecclesiis Cathedralibus et Collegiatis, ubi plures Sacerdotes quotidie celebrant, in Feriis, Rogationibus, et Vigiliis prædictis, quæ habent Missas proprias, dicuntur duæ Missæ, una de Festo, alia de Feria, Rogationibus et Vigilia, absque ulla utrorumque commemoratione; in Festis tamen majoribus primæ classis nihil fit de Vigilia occurrente, ut dictum est supra.*

3. *Quando infra hebdomadam dicuntur Missæ votivæ, post primam orationem semper dicatur Oratio ejus, de quo fit officium, ut supra explicatum est in propria Rubrica.*

4. *Quando fit commemoratio de Feria Quatuor Temporum, pro Feriæ commemoratione dicitur prima Oratio, quæ concordat cum Officio.*

5. *In faciendis commemorationibus servetur ordo, ut in Breviario. De Festo duplici quod agitur ad instar Simplicis, fiat commemoratio ante illam Dominicæ: de Dominica ante Festum Semiduplex redactum ad modum Simplicis: de Semiduplici ante diem infra Octavam: de die infra Octavam, ante Ferias prædictas: de Feriis prædictis, ante Festum Simplex: de Festo Simplici, ante Orationes, quæ secundo vel tertio loco dicendæ assignantur, et hæ dicantur ante orationes votivas; in quibus votivis servetur deinde dignitas Orationum, ut de sanc-*